

62 אותם כשנטמאו לוקה, מה שאין כן בבשר לפני זריקה כיון שלא קרבו
 63 מתיריו, אינו לוקה.
 64 מוכיחה הגמרא שקידוש כלי בדבר שאין לו מתירים נחשב כמו שקרבו
 65 מתיריו: דתנן במסכת מעילה (ו), כל קרבן שיש לו מתירים – דבר
 66 המתירו באכילה, ואכלו כשהוא טמא, חייב כרת רק אם אכלו משקרבנו
 67 מתיריו, וכל קרבן שאין לו מתיריו, חייב כרת משקדוש בכלי.
 68 הגמרא מביאה מחלוקת נוספת של ריש לקיש ורבי יוחנן: איתמר,
 69 המעלה – המקריב אבריו בהמה טמאה ו-כגון סוסים וגמלים על
 70 נפי המזבה, ריש לקיש אמר לוקה, רבי יוחנן אמר אינו לוקה,
 71 וטעם מחלוקתם, ריש לקיש אמר לוקה, שנאמר (ויקרא א' כג) 'מן
 72 הבהמה מן הבהמה ומה צאן מקריבו את קרבנם', ויש ללמוד
 73 מהפסוק שבהמה מהורה כמו בקר וצאן, אין ו-תקריבו, אך בהמה
 74 טמאה, לא, וסובר ריש לקיש שלא הוה מקבל עשה – איסור לא
 75 תעשה: שנלמד מתוך הנאמר בלשון עשה, לוקין עליו, כדן איסור
 76 שנאמר בלשון לא תעשה, ולכן על האיסור להקריב בהמה טמאה,
 77 לוקים, אף שנלמד מכלל עשה, ורבי יוחנן אמר, אין לוקין עליו,
 78 משום שלא הוה מקבל עשה, אינו כאיסור שנאמר בלשון לא
 79 תעשה, ואין לוקין עליו.
 80 הגמרא מקשה על דברי ריש לקיש: מיתבי – מקשה רבי ירמיה,
 81 שנינו בבביתא לגבי איסור לאכול בהמה טמאה, נאמר בתורה (ויקרא
 82 א' א) 'כל מפרסת פרסה ושטעת שטע פרסת, מעלת גרה בבהמה,
 83 אותה תאכלו', ויש ללמוד מהפסוק, ולא תאכלו בהמה טמאה,
 84 ולא הוה מקבל עשה, דינו כ'עשה', וכיצד יכול ריש לקיש לחלוק
 85 על הברייתא ולומר שלא הבא מכלל עשה דינו כלא תעשה.
 86 הגמרא מפרשת את מחלוקת ריש לקיש ורבי יוחנן באופן אחר: אמר
 87 ליה רבי יעקב לרבי ירמיה בר תחליפא, אסברא לך – אסביר לך
 88 שמועה זו, באמת במקריב אבריו בהמה טמאה על גבי המזבה,
 89 דכולו עלמא לא פליגי – אין ריש לקיש ורבי יוחנן חולקים, ושניהם
 90 סוברים שאין לוקים עליו, משום שלא הבא מכלל עשה, עשה, ואין
 91 זה לא תעשה, כי פליגי – ובמה נחלקו, במקריב אברי חיה טהורה
 92 על גבי המזבה, ולא נחלקו לענין מלקות, אלא האם עובר בעשה,
 93 והכי איתמר – וכך נאמר לשמועה זו, המקריב אברי חיה טהורה על
 94 גבי המזבה, רבי יוחנן אמר, עובר בעשה, ריש לקיש אמר, אינו
 95 עובר בלא בליים. וטעם מחלוקתם, רבי יוחנן אמר עובר בעשה,
 96 שהרי נאמר בפסוק (ויקרא א' ב) 'מן הבהמה מן הבהמה ומה צאן מקריבו
 97 את קרבנם', ויש ללמוד שדווקא בהמה, אין – כן, תקריבו, אבל
 98 חיה, לא, ולא הבא מכלל עשה, עשה. וריש לקיש אמר אינו עובר
 99 עליו בלא בליים, ואף לא באיסור עשה, וההוא – אותו כתוב
 100 שנאמר 'מן הבהמה', למצוה – ללמוד שמצוה להביא ממין בהמה,
 101 אך יש רשות להביא מן החיה.
 102 הגמרא ממשיכה להקשות על ריש לקיש, גם לפירוש זה: מיתבי
 103 רבא, שנינו בבביתא לגבי איסור הקרבת חיה על המזבה, אילו
 104 נאמר בתורה רק 'קרבן לך' בהמה' (שם), ולא היה מפורש 'בקר
 105 וצאן, הייתי אומר שהיה בכלל בהמה וכשרה להקרבה, בענין
 106 שנאמר (דברים יד-ה) 'זאת הבהמה אשר תאכלו שור שה בשבים
 107 ושה עזים, איל וצבי', וגו', הרי שאלו וצבי שהם ממין החיות נקראים
 108 בשם בהמה, ואם כן הוא הדין לגבי קרבן שנאמר בו 'בהמה', שיהיו
 109 גם חיות כשרות, תלמוד לומר – לכך כתבה התורה 'בקר וצאן',
 110 ללמד שדווקא בקר וצאן אמרתי לך, ולא חיה, יכול – שמא תאמר
 111 שרק לכתחילה לא יביא – לא יקריב חיה, ואם הביא בשר, הא –
 112 שהרי למה זה דומה, לתלמיד שאמר לו רבו' הקבא לי חטים',
 113 והביא לו חטים ושעורים, שאינו כמעביר [עובר] על דבריו, אלא
 114 מוסרין על דבריו, שכיין ורבו לא אסר עליו להביא שעורים, אין
 115 חיסרון במה שמוסיף ומביא שעורים, ואם כן גם כאן כשמביא חיה
 116 אינו עובר על מצות התורה ולפיכך הקרבן בשר, תלמוד לומר –
 117 חזרה התורה וכתבה שוב בהמשך הפרשה (ויקרא א' א) 'בקר וצאן',
 118 לומר לך, דווקא בקר וצאן אמרתי לך, ולא חיה, הא – הרי למה
 119 זה דומה, לתלמיד שאמר לו רבו' אל תביא לי אלא חיטין', והביא
 120 לו חיטין ושעורים, שאינו כמעביר על דבריו, אלא כמעביר על
 121 דבריו, שהרי הקפיד ואמר לו להביא רק חיטין. וגם כאן, הקפידה
 122 התורה שיביא דווקא בהמה,

1 נמילת נשמה – חיוב כרת ושוה עונש טמא הנכנס למקדשו, אף
 2 האזהרה לגבי קודש שבפסוק הוא דבר שיש בו נמילת נשמה
 3 – עונש כרת. ואי תאמר שהאיסור נאמר בטמא הזנוע בקודש,
 4 נמילת נשמה מי אפא, והרי אין חיוב כרת על נגיעה בקודש,
 5 אלא על כרוך הפסוק 'בכל קודש לא תגע' עוסק באכילה, שיש
 6 בה כרת.
 7 הגמרא ממשיכה להקשות על דברי ריש לקיש: ואפתי מיבעי ליה –
 8 והרי עדיין ריש לקיש צריך את הפסוק 'בכל קודש לא תגע' לדרשה
 9 אחרת, ללמד איסור בטמא שאכל בשר קודש לפני זריקה,
 10 דאיתמר, טמא שאכל בשר קודש של קרבן לפני הזריקה של הדם,
 11 ריש לקיש אמר לוקה, ורבי יוחנן אמר אינו לוקה. וטעם
 12 מחלוקתם, ריש לקיש אמר לוקה, משום שנאמר (ויקרא יב ד) 'בכל
 13 קודש לא תגע' לאיסור טמא באכילת קודש, לא שנא – ואין חילוק
 14 בין לפני זריקה, ולא שנא לאחר זריקה. רבי יוחנן אמר אינו לוקה,
 15 וטעמו כדתני ברדלא ו-שם חכם, שהאיסור לטמא לאכול קודש
 16 איתא – נלמד בגזירה שוה 'טומאתו' ו'טומאתו', שנאמר לגבי עונשו
 17 של טמא שאכל קודש 'טומאתו', ונאמר לגבי עונש של טמא שנכנס
 18 למקדש 'טומאתו', וכמו שבביאת מקדש התורה הזהירה וענשה, כך
 19 גם בטמא האוכל בשר קודש, התורה הזהירה וענשה. וגי כתב
 20 ההוא – והרי העונש האמור בטמא שאכל בשר קודש, נאמר רק
 21 כשאכלו לאחר הזריקה של הדם, וכיון שהאיסור נלמד מהעונש, אם
 22 כן האיסור אינו אלא לאחר שזרק דמו. ועל כל פנים קשה לריש
 23 לקיש, כיון שצריך פסוק זה כדי ללמוד ממנו את עיקר האיסור, די
 24 בכך שנלמד ממנו את האיסור לאוכל לאחר זריקה, ומנין שעובר
 25 באיסור גם לפני זריקה.
 26 מתרצת הגמרא: אם כן שהפסוק בא ללמדנו רק לאחר זריקה, לימא
 27 קרא – יאמר הפסוק 'בקרודש לא תגע' מאי – מדוע נאמר 'בכל
 28 קודש', שמע מינה תרתי – ללמדנו מכאן איסור לשני האופנים, גם
 29 לאחר זריקה וגם קודם זריקה.
 30 הגמרא עוברת לדון במחלוקת ריש לקיש ורבי יוחנן בטמא שאכל
 31 קודש לפני זריקה: גופא, טמא שאכל בשר קודש לפני זריקה, ריש
 32 לקיש אמר לוקה, רבי יוחנן אמר אינו לוקה.
 33 הגמרא דנה בטהור שאכל בשר קודש טמא: אמר אבוי, מחלוקת
 34 ריש לקיש ורבי יוחנן באוכל בשר קרבן לפני זריקת דמו, היא דווקא
 35 כשאכלו בטומאת הגוף, שהאדם היה טמא והבשר היה טהור,
 36 שלריש לקיש לוקה ולרבי יוחנן אינו לוקה, אבל בטומאת בשר –
 37 אדם טהור שאכל בשר קרבן טמא, דברי הכל לוקה, אף לפני זריקת
 38 דמו, משום דאמר קרא (ויקרא טו) 'והבשר אשר יגע בכל טמא לא
 39 יאכל באש ישרה, והבשר כל טהור יאכל בשר', חזרה התורה וכתבה
 40 'והבשר', לרבות את האוכל עצים ולבונה שנטמאו, ולא בני
 41 אכילה ניהו – שאינם ראויים לאכילה, ואפילו הכי רביהו קרא
 42 – ואף על פי כן ריבה אותם הכתוב וחייב מלקות באכילתם, אם כן
 43 גם לפני זריקה לא גרע מהם, ואף שלא נותר לטהורים, לוקה.
 44 הגמרא מביאה את דעת החולק על אבוי: ורבא אמר, מחלוקת ריש
 45 לקיש ורבי יוחנן היא רק באוכל בשר קודש טהור לפני זריקה
 46 בטומאת הגוף, אבל אדם טהור האוכל לפני זריקה בטומאת בשר
 47 – כשהבשר טמא, דברי הכל אינו לוקה. מאי טעמא, כיון דלא
 48 קרינא ביה – כיון שלא נאמר בבשר שלפני זריקה לענין העונש
 49 הפסוק (טו) 'והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה'
 50 וטומאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה', לא קרינא ביה – לא
 51 נאמר בו גם האיסור האמור בפסוק הסמוך (טו) 'והבשר אשר יגע
 52 בכל טמא לא יאכל', שהתורה סמכה את האיסור של אוכל בשר
 53 טמא לעונש האמור בטמא שאכל בשר טהור, כדי להקישם וללמד
 54 שכשם שאין עונש בטמא שאכל בשר לפני זריקה, כך אין איסור
 55 באכילת בשר טמא לפני זריקה.
 56 מקשה הגמרא על דעת רבא: והאמר מר, 'והבשר' לרבות עצים
 57 ולבונה שנטמאו, שהאוכל אותם לוקה, ובמה שונה בשר טמא לפני
 58 זריקה, שאינו לוקה. מתרצת הגמרא: הוה כמא עסקינן – באיזה
 59 אופן יש מלקות על אכילת עצים ולבונה, כגון שהעצים והלבונה
 60 קדשו בכלי – בכלי שרת, דנעשה – שנחשב כמי שקרבנו כל מתיריו
 61 – כמו קרבן שקרבו כל הדברים המתירים אותו באכילה, ולכן האוכל

אלעזר ברבי שמעון. משיבה הגמרא: **אָמַר רַב אֲשֵׁי, הָהוּא – פּוּסוּק**
 61 **זֶה בֵּא לְמַעֲוֵי שִׁירִים שֶׁבְּצוּאָר בְּהִמָּה שֶׁלֹּא הִתְקַבְּלוּ בְּכָלִי,**
 62 **שְׁכַשְׁנוּק הָדָם שֶׁנִּתְקַבַּל בְּכָלִי, שָׁאֵר הָדָם שֶׁבְּצוּאָר הִבְהַמָּה אִינוֹ**
 63 **נֶחֱשָׁב לְשִׁירֵי הָדָם שֶׁנִּשְׁפָּכִים לִיסוּד, אֲלָא נִשְׁפָּךְ לֵאמֹה.**
 64 **שְׁנִינָא בְּמִשְׁנָה: קִיבַל הַכֹּהֵן הַיָּדוּשׁ וְנִתְּן לְפָסוּל כּו'. נִקְטָה הַמִּשְׁנָה שְׁלֹשָׁה**
 65 **אֹפְנִים שְׁבָהֶם קִבְּלָת הָדָם הִיתָה בְּכַשְׁרוֹת, וְאַחַר כֵּךְ אִירַע הַפֶּסֶק עַל**
 66 **יַד דְּבַר פְּסוּל: א. קִיבַל כֹּהֵן כֹּשֵׁר וְנִתְּן לְפָסוּל. ב. קִיבַל בֵּיד יָמִין**
 67 **הַכֹּשֶׁרָה לְקַבְּלָת הָדָם וְנִתְּן לִיד שְׂמָאל. ג. קִיבַל בְּכָלִי קוֹדֵשׁ הָרֹאֵי**
 68 **לְקַבְּלָה וְנִתְּן לְכָלִי חוּל. וּבְכּוּלָּם שֶׁהָדָם אִינוֹ נִפְסָל, אֲלָא יַחֲזוֹר**
 69 **וְיִוִּלֵךְ אֶת הָדָם מְבַרְרָת מְדוּעַ הַמִּשְׁנָה מְדוּעַ הַמִּשְׁנָה צָרִיכָה לְבַאֵר**
 70 **אֶת הַדִּין בְּכּוּלָּם: וְצִירְיָא – הוּצַרְךָ הִתְנָא לְהַשְׁמִיעֵנוּ שֶׁבְּשִׁלְשָׁה**
 71 **אֹפְנִים אִלוֹ יֵשׁ לְדָם תְּקֵנָה, דְּאִי אֲשַׁמְעִינוּ רַק אֶת הַדִּין כְּשִׁקִּיבַל**
 72 **הַכֹּשֶׁר וְנִתְּן לְפָסוּל, הָהוּ אֲמִינָא – הֵייתִי יוֹכֵל לומר, מֵאִי פָּסוּל –**
 73 **בְּאִיזָה פְּסוּל מְדוּבָר שֶׁמוּעִיל בּוֹ תְּקֵנָה שִׁיחֲזִיר לְכֹשֶׁר, דּוּוּקָא בְּמִטְמָא,**
 74 **כִּיּוֹן דְּחִזּוּ לְעִבּוּדָת צִיבּוּר – לִפִּי שֶׁהִטְמָא כֹּשֶׁר לְהַקְרִיב לְכַתְּחִילָה**
 75 **קָרְבָן צִיבּוּר הַבָּא בְּטוּמָאָה, וְלִכּוֹן יֵשׁ לְדָם זֶה תְּקֵנָה, אֲבָל קִיבַל בֵּיד**
 76 **יָמִין וְנִתְּן לְשַׂמְאֵל, שֶׁאֵף בְּקָרְבָן צִיבּוּר הַבָּא בְּטוּמָאָה אִין זוּ יַד הָרֹאֵי**
 77 **לְעִבּוּדָה, לָא – אִין תְּקֵנָה לְדָם זֶה, לִכּוֹן הַשְׁמִיעֵנוּ הִתְנָא שְׁגַם בּוּזָה**
 78 **יַחֲזִיר לִימִין. וְאִי אֲשַׁמְעִינוּ אֶת הַדִּין בְּשַׂמְאֵל, הֵייתִי סוּבָר שְׂדוּוּקָא**
 79 **בּוּזָה יֵשׁ לְדָם תְּקֵנָה לִפִּי דְּאִית לִיהַּ הַכֹּשֶׁרָא – שִׁישׁ עֲבוּדָה שֶׁכֹּשֶׁרָה**
 80 **בְּשַׂמְאֵל, וְדִינָא בְּיָוִם הַכִּיפּוּרִים, אֲבָל קִיבַל בְּכָלִי קוֹדֵשׁ וְנִתְּן לְפָסוּל**
 81 **חוּל, שְׂאִינָם כְּשֵׁרִים לְעִבּוּדָה כְּלָל, לָא – אִין לְדָם זֶה תְּקֵנָה, מִשְׁמִיעֵנוּ**
 82 **הִתְנָא שְׁגַם בּוּזָה הָדָם כֹּשֶׁר. וְאִי אֲשַׁמְעִינוּ כְּלִי חוּל, הֵייתִי אומר**
 83 **שְׂדוּוּקָא כְּשֶׁנִּתְּן לְפָסוּל חוּל יֵשׁ לְדָם תְּקֵנָה, מִשְׁנָה דְּחִזּוּ לְקִדּוּשֵׁיהוּ –**
 84 **שְׂרֹאִיִּים הֵיוּ הֵם בְּעַצְמָם לְעִבּוּדָה זוֹ אִם הִיָּה מְקֻדָּשׁ אוֹתָם, אֲבָל הֵנָּה**
 85 **– אוֹתָם הַפְּסוּלִים הָאֲחֵרִים, כְּלוּמַר טְמֵא וְשַׂמְאֵל, שְׂאִינָם רֹאִיִּים**
 86 **לְעִבּוּדָה זוֹ כְּלָל, אִימָא לָא – נֶאמַר שֶׁכִּשְׁפָּה־פֶסֶק בְּהֵם אִין לְדָם תְּקֵנָה,**
 87 **צִירְיָא – לִכּוֹן נִצְרַךְ הִתְנָא לְהַשְׁמִיעֵנוּ הַחִידוּשׁ בְּשִׁלְשַׁת הָאֹפְנִים.**
 88 **הַגְּמָרָא מְבַרְרַת מְדוּעַ בְּאִמַּת אִין הָדָם נִפְסָל. מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: וְלִיהוּ**
 89 **לִיָּה – וְיִהְיֶה דָם זֶה 'דְּחִי' וּפְסוּל, שֶׁהָרִי דָם זֶה הִיָּה כֹּשֶׁר וְרֹאֵי**
 90 **לְזִירְיָא, וְנִדְחָה.**
 91 **מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: אָמַר לִיָּה רְבִינָא לְרַב אֲשֵׁי, הֵכִי – כֵּךְ אָמַר רַב**
 92 **רְמִיָּה מְדִיפְתִי מִשְׁמִיָּה דְרַבָּא, הָא מְנִי – מִי הוּא הִתְנָא שֶׁשֶׁבָה**
 93 **מִשְׁנָה זֶה, הֵנָּה הַמְצָרִי הוּא, דְּלִית לִיָּה דְּחִזּוּיִן – שְׁסוּבֵר שְׂדָבֵר שֶׁהִיָּה**
 94 **רֹאֵי לְהַקְרִיבוּ וְנִדְחָה אִינוֹ נִפְסָל בְּכֵךְ, אֲלָא יֵשׁ לוֹ תְּקֵנָה, דְּתִנְיָא**
 95 **בְּבִרְיָתָא, לְגַבִּי שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים שֶׁהֵיוּ קָרְבִּים בְּיָוִם הַכִּיפּוּרִים וְהֵיוּ**
 96 **מִטְּלִים עֲלֵיהֶם גּוֹרֵל, אַחַד מֵהֶם הִיָּה קָרַב לַה' וְאַחַד מִשְׁתַּלַּח לְעֹזָאוֹל,**
 97 **וּמְבוּאָר בְּמִשְׁנָה (יומא כב.) שֶׁאֵם 'נִשְׁפָּךְ הָדָם' שֶׁל הַשְּׁעִיר שְׁעֵלָה לַה',**
 98 **יָמוּת הַמִּשְׁתַּלַּח (לְעֹזָאוֹל), מֵת הַמִּשְׁתַּלַּח, יִשְׁפָּךְ הָדָם, וְצִרְיָבִים**
 99 **לְהַבִּיא שְׁנֵי שְׁעִירִים אַחֲרִים וְלַהֲטִיל עֲלֵיהֶם גּוֹרֵל כְּבַתְּחִילָה. וְהִטְעַם,**
 100 **שְׁכִיּוֹן שֶׁנִּשְׁפָּךְ הָדָם וְצִרְיָק לְהַבִּיא שְׁעִיר אַחַר, וְאִי אִפְשָׁר לְהַבִּיא בְּלֹא**
 101 **הַגְּרָלָה, וּבְאוֹתָהּ שַׁעַה נִדְחָה הַשְּׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח עַד שִׁיגְרִילוּ שְׁעִיר**
 102 **לַה', כִּיּוֹן שֶׁנִּדְחָה לְשַׁעַה נִדְחָה לְעוֹלָם, וְשׁוּב אִינוֹ חוֹזֵר לְהַכְשִׁרוֹ. וְכֵן**
 103 **בְּמֵת הַמִּשְׁתַּלַּח, אִין הָדָם מְכַפֵּר עַד שִׁיעֲמִידוֹ שְׁעִיר אַחַר לְעֹזָאוֹל,**
 104 **וְצִרְיָק הַגְּרָלָה, וּבִינְתִיִּים נִדְחָה הָדָם. וְהִבְרִייתָא מְבִיאָה אֶת דַּעַת**
 105 **הַחוּלְק בְּדִין זֶה וְכֵךְ שְׁנִינָא בַּה', הֵנָּה הַמְצָרִי אֹמַר, אֲפִילוּ אִם הָדָם**
 106 **שֶׁל הַשְּׁעִיר לַה' כָּבֵר כְּפֹסֵם, כְּלוּמַר שֶׁנִּשְׁחַט וְאַחַר כֵּךְ מֵת הַשְּׁעִיר**
 107 **הַמִּשְׁתַּלַּח, מְבִיא חֲבִירוֹ מְזוּנָו לֹ – מְבִיא שְׁעִיר אַחַר וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ**
 108 **זוּג לְשְׁעִיר זֶה, שֶׁאֵף עַל פִּי שֶׁנִּדְחָה יֵשׁ לוֹ תְּקֵנָה. וְלִכּוֹן גַּם בְּנֵתָן אֶת**
 109 **הָדָם בְּכָלִי חוּל אוֹ שֶׁנִּשְׁפָּךְ עַל הַרְצָפָה אִין הָדָם נִדְחָה וְנִפְסָל.**
 110 **הַגְּמָרָא מְבִיאָה תִירוּךְ אַחַר לְקוּשִׁיא: רַב אֲשֵׁי אָמַר, כָּל דְּבַר שֶׁבִּידּוֹ**
 111 **לְהַכְשִׁירָה, לָא הָיִי 'דְּחִי', וְלִכּוֹן אִפְּלוּ הַחוּלְקִים עַל חֲנֵן הַמְצָרִי מוּדִים**
 112 **כָּאן, שְׁכִיּוֹן שִׁיבּוֹל לְהַחֲזִירוֹ לְכָלִי שֶׁרַת אוֹ לְאַסְפּוֹ מִהַרְצָפָה, אִינוֹ**
 113 **נַעֲשֶׂה דְחִי.**
 114 **הַגְּמָרָא מְבִיאָה סִיוַע לְתִירוּךְ זֶה: אָמַר רַב שְׁנִיא, בְּוֹתִיָּה דְרַב אֲשֵׁי**
 115 **מִסְתַּבְּרָא – מִסְתַּבֵּר כְּדַבְרֵי רַב אֲשֵׁי, שֶׁהָרִי מֵאֵן שֶׁמַּעַת לִיָּה דְּאִית**
 116 **לִיָּה – מִי שֶׁמַּעַת שְׁסוּבֵר שִׁישׁ דְּבָרִים 'דְּחִזּוּיִן', שֶׁאַחַר שֶׁנִּדְחָה אִינָם**
 117 **חֲזוּרִים לְכַשְׁרוֹתָם, הֵלֵא זוֹ דַּעַת רַבִּי יְהוּדָה, דְּתִנְנָן בְּמִשְׁנָה (שם) וְעוֹד**
 118 **אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם נִשְׁפָּךְ הָדָם שֶׁל הַשְּׁעִיר לַה', יָמוּת הַשְּׁעִיר**

1 ולפיכך קרבן מחיה פָּסוּל, נמצא אם כן שחיה פסולה להקרבה.
 2 והיִבְתָּא – הרי זו פירכא על דבריו דְּרִישׁ לְקוּשִׁיא. מסיקה הגמרא:
 3 תִּיבְתָּא – אכן זו פירכא, ונדחו דבריו.
 4 שנינו במשנה: וְכֹהֵן שֶׁקִּיבַל כּו' את הדם חוץ לזמנו, חוץ למקומו,
 5 אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל. הגמרא מביאה את ספיקו של
 6 ריש לקיש בענין זה: בְּעָא מִינָה – שאל ריש לקיש מִרְבִּי יוֹחָנָן, מִי
 7 שהוא פָּסוּל לְעִבּוּדָה, וְקִיבַל אֶת הָדָם חוֹרֵק עַל הַמְּזוּבָה, מֵהוּ שִׁיעֲשֶׂה
 8 שִׁירִים – האם זריקתו נחשבת 'זריקה' לענין זה שהדם הנשאר
 9 בצוואר הבהמה נחשב לשיירי הדם, ואינו ראוי לזריקה על גבי
 10 המזבח, או שאין זריקת פסול נחשבת זריקה ככלל ויכול הכשר
 11 לחזור ולקבל מהדם שבצוואר הבהמה ולזרוקו על גבי המזבח.
 12 אָמַר לִיָּה רַבִּי יוֹחָנָן, אִין לָךְ זְרִיקָה פְּסוּלָה שְׁעוּשָׂה 'שִׁירִים' אֲלָא
 13 זְרִיקָה שֶׁנִּפְסָלָה מִמַּחְמַת שֶׁחֲשַׁב בַּהּ לְאֲכּוּל אוֹ לְהַקְטִיר חוּץ לְזִמְנָה, וְכֵן
 14 אִם חֲשַׁב לְאֲכּוּל אוֹ לְהַקְטִיר חוּץ לְמִקְוָמוֹ. וְהִטְעַם שׁוּרְיָקָה זוֹ מוּעִילָה
 15 לְעִשׂוֹת אֶת שֶׁאֵר הָדָם לְשִׁירִים, הוּאִיל וּמְרַצָּה לְפִיגּוּלוֹ – כִּיּוֹן
 16 שׁוּרְיָקָה זוֹ מוּעִילָה מִן הַתּוֹרָה לְקַבּוֹעַ בְּקָרְבָן דִּין 'פִּיגּוּל'.
 17 הגמרא מביאה נוסח אחר בספיקו של ריש לקיש: רַב זְבִיד מְתַנֵּי הֵכִי
 18 – שונה את ספיקו של ריש לקיש כך, בְּעָא מִינָה רִישׁ לְקוּשִׁיא מִרְבִּי
 19 יוֹחָנָן, כּוּס שֶׁל דָם פָּסוּל, כְּגוֹן שִׁיעַצַּא חוּץ לְעוֹזָרָה, חוֹרֵק כֹּהֵן כֹּשֶׁר עַל
 20 גְּבִי הַמְּזוּבָה, מֵהוּ שִׁיעֲשֶׂה שִׁירִים, ואִין תְּקֵנָה לְקָרְבָן זֶה, אוֹ שֶׁלֹּא
 21 נַעֲשֶׂה שִׁירִים יֵשׁ שֶׁתְּקֵנָה לְקָרְבָן שִׁיחֲזוּר וְיִקְבַּל.
 22 אָמַר לִיָּה רַבִּי יוֹחָנָן, פָּסוּל גּוֹפֵה – בְּפְסוּל עַצְמוֹ שׁוֹרֵק אֶת הָדָם, מֵאִי
 23 סְבִירָא לָךְ – מֵהָ אִתָּה סוּבֵר וְשֶׁהָרִי אִינָךְ שׁוֹאֵל מֵהָ דִּינוֹ, אִי אִדָּם
 24 פָּסוּל לְעִבּוּדָה שׁוֹרֵק אֶת הָדָם מִשְׁנֵי – עוֹשֶׂה אֶת הָדָם שֶׁבְּצוּאָר
 25 הַבְּהֵמָה שִׁירִים, כּוּס שֶׁל דָם פָּסוּל שׁוֹרֵק עַל גְּבִי הַמְּזוּבָה נְמִי – גַּם
 26 כֵּן מִשְׁנֵי שִׁירִים. וְאִי פָּסוּל שׁוֹרֵק לָא מִשְׁנֵי שִׁירִים, כּוּס פָּסוּל נְמִי
 27 לָא מִשְׁנֵי שִׁירִים.
 28 הגמרא מביאה ספק נוסף בענין זה: רַב יְרֵמְיָה מְדִיפְתִי מְתַנֵּי הֵכִי –
 29 שונה כך, בְּעָא מִינָה אֲבִי (מְרַבָּא) [מְרַבָּה], קָרְבָן שֶׁתָּאֵת שִׁקִּיבּוֹלוֹ
 30 אֶת דְּמוֹ בְּשֵׁתִי כּוּסוֹת, וְהוּא מְדַמָּה שֶׁל כּוּס אַחַת אֶת אַרְבַּע הַמִּתְנּוֹת
 31 עַל הַמְּזוּבָה, מֵהוּ שִׁיעֲשֶׂה בְּהִזָּאת הָדָם מְכּוּס זֶה אֶת חֲבִירוֹ – אֶת הָדָם
 32 שֶׁבְּכּוּס הָאֲחֵר, דְּחִי וּפְסוּל, לִפִּי שְׁגַם כּוּס זוֹ הִיתָה רֹאֵי הָזוּת
 33 מִמְּנָה עַל הַמְּזוּבָה, וְהִכְחָן שֶׁהוּא מִהַכּוּס הָאֲחֵרֵת דְּחָאָה לּוֹז בִּידִים, אוֹ
 34 שֶׁהָדָם בְּכּוּס זוֹ נַעֲשֶׂה שִׁירִים, וְשִׁירֵי הָדָם הֵיוּ שׁוֹפְכִים אוֹתָם עַל יִסוּד
 35 הַמְּזוּבָה, שֶׁנֶּאמַר (ויקרא ד יח) 'וְמִן הָדָם יִתֵּן עַל קֶרְנֵת הַמְּזוּבָה אֲשֶׁר לִפְנֵי
 36 ה' אֲשֶׁר בְּאֵהָל מוֹעֵד וְאֶת כָּל הָדָם יִשְׁפָּךְ אֶל יִסוּד מְזוּבָה הָעֶלְיָה אֲשֶׁר
 37 פֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד'.
 38 הגמרא פושטת ספק זה: אָמַר לִיָּה רַבָּה לֵאבִי, דְּבַר זֶה הוּא פְּלוּגְתָּא
 39 – מַחְלוּקָתָם דְּרַבִּי אֱלֵעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי יוֹחָנָן, דְּתִנְיָא בְּבִרְיָתָא,
 40 לְמַעְלָה – לְעִיל, בְּפִרְשָׁה הַעוֹסֶקֶת בְּנִשְׂיָא שְׁחָטָא חַיִּיב חֲטָאָת,
 41 שְׁקָרְבָנָה הוּא שְׁעִיר, הוּא אֹמַר וְאֶת דְּמוֹ יִשְׁפָּךְ אֶל יִסוּד מְזוּבָה
 42 הָעֶלְיָה' (ויקרא ד כה), וְלֹא נֶאמַר שֶׁשְׁפָּךְ אֶת כָּל דְּמוֹ, וְאִילוּ לְמַטָּה –
 43 לְהֵלֵךְ, בְּפִרְשָׁה הַעוֹסֶקֶת בְּקָרְבָן שֶׁחָטָא שֶׁל יְחִיד, הוּא אֹמַר 'וְאֶת כָּל
 44 דְּמָה יִשְׁפָּךְ אֶל יִסוּד הַמְּזוּבָה' (שם ד ל), וְיֵשׁ לְדַרְוֵשׁ פְּסוּקִים אִלוֹ כֵּךְ,
 45 מִיָּן לְחַמָּתָא שֶׁקִּיבַל דְּמָה בְּאַרְבַּעַה כּוּסוֹת, וְנִתְּן מִתְּנָה אַחַת מְכּוּס
 46 זֶה וּמִתְּנָה אַחַת מְכּוּס זֶה וְשֶׁהִחֲטָאָת טַעוּנָה אַרְבַּע מִתְּנּוֹת עַל גְּבִי
 47 הַמְּזוּבָה (להלן עב), שְׁכּוּלָן – הָדָם הַנִּשְׁאָר בְּכָל הַכּוּסוֹת נִשְׁפָּכִין לְיִסוּד
 48 כְּדִין שִׁירֵי הָדָם, תְּלַמּוּד לֹמַר 'וְאֶת כָּל דְּמָה יִשְׁפָּךְ, כָּוֹל – שְׂמָא
 49 תֵּאמַר שְׁגַם אִם נִתְּן אַרְבַּע מִתְּנּוֹת מְכּוּס אַחַד יְהוּ כּוּלָן נִשְׁפָּכִין
 50 לְיִסוּד, תְּלַמּוּד לֹמַר 'וְאֶת דְּמוֹ' וְלֹא אֶת כּוּלוֹ, וּמִשְׁמַע שֶׁרַק מִקְצַת
 51 הָדָם נִשְׁפָּךְ לִיסוּד, הָא כִּיצַד – כִּיצַד עוֹשִׂים, הוּא – שִׁירֵי הָדָם
 52 שֶׁבְּכּוּס שׁוֹרֵק מִמְּנָה עַל הַמְּזוּבָה נִשְׁפָּךְ לְיִסוּד, וְהֵן – וְשֶׁאֵר הַכּוּסוֹת
 53 נִפְסָלוּ וְנִשְׁפָּכִין לְאַמָּה, לִפִּי שֶׁכּוּסוֹת שֶׁהֵיוּ רֹאִיִּים לִיזּוּק מֵהֶם עַל
 54 גְּבִי הַמְּזוּבָה נִדְחוּ עַל יַד הַזְּרִיקָה שֶׁנַּעֲשֶׂתָה בְּכּוּס הָאֲחֵרֵת. רַבִּי אֱלֵעָזָר
 55 בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן חוֹלֵק וְאֹמַר מִיָּן לְחַמָּתָא שֶׁקִּיבַל דְּמָה בְּאַרְבַּעַה
 56 כּוּסוֹת, וְנִתְּן אַרְבַּע מִתְּנּוֹת מְכּוּס אַחַד, שְׁכּוּלָן נִשְׁפָּכִין לְיִסוּד כְּדִין
 57 שִׁירֵי הָדָם, תְּלַמּוּד לֹמַר 'וְאֶת כָּל דְּמָה יִשְׁפָּךְ'.
 58 הגמרא מבררת את דעת רבי אלעזר ברבי שמעון. שואלת הגמרא:
 59 וְהִכְתִּיב – והרי נאמר גם 'וְאֶת דְּמוֹ יִשְׁפָּךְ', ומה ידרוש ממנו רבי

המשך ביאור למס' זבחים ליום שלישי עמ' ב

1 הַמִּשְׁתַּלֵּחַ, כיון שנדחה, וכן אם פת השעיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ, יִשְׁפֹךְ תְּדָם
 2 של השעיר לה, שהרי נדחה. וְשָׁמְעִין לֵיהּ – ושמענו את רבי יהודה
 3 עצמו דְאָמַר, כָּל דבר שֶׁפִּדְוֹ להכשירו לֹא תְּוִי דְרַחוּי. דְתַנְיָא
 4 בברייתא, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בערב פסח שהיו מקריבים קרבן פסח,
 5 ומפני ריבוי הקרבנות ובהילותם של הכהנים למהר להקריבם, היה
 6 נשפך מדם הקרבנות על הרצפה, ויש לחוש שמא היו קרבנות שלא
 7 נזרק דמם על המזבח כלל ונפסלו, ולכן, כּוּם אָהֳרָה הָיָה נוטל אחד
 8 הכהנים וּמְטִילָא בו טְדָם הַתַּעֲרוּבָת – מזהם שנשפך על הרצפה
 9 והיה מעורב בו דם מכל הקרבנות, וְזוּרְקוּ וְדִיקָה אֶתָּה על המזבח
 10 כְּנֶנְדָה תִּיסוּד – במקום שהיה תחתיו יסוד כדין זריקת הפסח (להלן נ"ג),
 11 ומבואר שאף על פי שהדם נשפך על הרצפה אינו נדחה בכך הואיל
 12 ובידו לאוספו, ואם כן שָׁמַע טִינָה – יש להוכיח שְׁכָל שֶׁפִּדְוֹ לֹא תְּוִי
 13 דְרַחוּי, שָׁמַע טִינָה – אכן יש להוכיח כן.

14 הגמרא עוברת לדון בדברי רבי יהודה: גּוּפָא, תַנְיָא, רַבִּי יְהוּדָה
 15 אָמַר, כּוּם אָהֳרָה הָיָה הכהן מְטִילָא טְדָם הַתַּעֲרוּבָת וזורקו על
 16 גבי המזבח, שָׁאֵם יִשְׁפֹךְ דְמוֹ של אָהֳרָה טְהָם (מקרבנות הפסח)
 17 נְמַצָּא שְׁהוּא – הכוס שמילא זורק מְכַשִּירוֹ. אָמַרו לוֹ חכמים
 18 לְרַבִּי יְהוּדָה, וְהִלָּא הַדָּם שֶׁנִּשְׁפָךְ לֹא נִתְקַבֵּל בְּכָלִי אלא נשפך
 19 מצוואר הבהמה על הרצפה ודם שנשפך קודם שהתקבל בכלי
 20 נפסל מלזורקו על המזבח (לעיל כ"ה), ואיך נבשר הקרבן על ידי
 21 זריקת דם זה.
 22 קודם שתביא הגמרא את תשובתו של רבי יהודה, מבררת הגמרא
 23 את שאלת חכמים. שואלת הגמרא: מָנָא יִדְעִי – מנין לחכמים שהדם
 24 שנשפך לא התקבל בכלי. משיבה הגמרא: אֵלָּא קוּשִׁית חכמים היא
 25 שָׁמָא לֹא נִתְקַבֵּל בְּכָלִי, ונמצא זורק דם פסול.
 26 מביאה הגמרא את המשך הברייתא: אָמַר לְהֵן רַבִּי יְהוּדָה לחכמים,